

3^e tussenrapportage

TOEKOMST VERKENNINGEN AMSTERDAM

De 3e Tussenrapportage is een dRO-project dat onderdeel is van de 'Toekomstverkenningen Amsterdam'. Deze Tussenrapportage is een vervolg op 'Om de Stad' uit april 1997 en op 'De Dynamische Regio' van oktober 1996.

Redactie 3e Tussenrapportage TVA:
Caroline Combé, Christine Dijkstra, Miranda Reitsma

Aan de 3e Tussenrapportage werkten mee:
Thijs Boon, Rudi Chang, Peter Coenen, Caroline Combé, Christine Dijkstra, Sjaak Gieling, Pieter Jannink, Leon de Laat, Hugo Poelstra, Alexandra van Olst, Miranda Reitsma, Alies Rommerts.

Het onderzoek 'Woon- en productiemilieus in Amsterdam' is uitgevoerd door Jan Brouwer en Bas Meeuwissen (ABF Onderzoek & Informatie, voorheen AB Onderzoek).

Voor uw reactie op de 3^e Tussenrapportage en voor nadere informatie kunt u contact opnemen met Alexandra van Olst.
(tel. 020 5527795; e-mail ost@dro.amsterdam.nl)

Amsterdam, juli 1998

Dit is een uitgave van

dienst Ruimtelijke Ordening

A M S T E R D A M

inhoud

hoofdstuk 1 – introductie	1
1.1 inleiding	5
1.2 probleemstelling	7
1.3 leeswijzer	9
hoofdstuk 2 – het geheugen van de stad	11
2.1 inleiding	13
2.2 bodem	17
2.3 landschap	19
2.4 netwerk	21
2.5 stadsvorm	23
hoofdstuk 3 – het gebruik van de stad	25
3.1 stad in het stedelijk veld	27
3.2 activiteiten en milieus – de theorie	29
3.3 milieus in de regio Amsterdam	31
3.4 activiteiten en milieus – de huishoudens	33
3.5 bedrijfssectoren in Amsterdam	35
3.6 activiteiten en milieus – de bedrijven	37
3.7 processen – bank- en verzekeringswezen	41
hoofdstuk 4 – scenario's 2010-2030	47
4.1 scenario's	49
4.2 bevolking en woningvoorraad	53
4.3 ruimteclaims voor wonen	59
4.4 ruimteclaims voor werken	63
hoofdstuk 5 – discussie	75
5.1 inleiding	77
5.2 denktankdiscussies Hub Amsterdam	79
5.3 analyse perspectieven 2 ^e tussenrapportage TVA	87
hoofdstuk 6 – de opgaven per thema	89
6.1 inleiding	91
6.2 landschap	93
6.3 netwerk: bereikbaarheid en mobiliteit	97
6.4 stadsvorm: gebruik en stedelijke milieus	105
hoofdstuk 7 – de opgaven per gebied	115
7.1 ruimtelijke thema's	117
7.2 opgaven per gebied	123

Afrondend kan gezegd worden dat een stad draait om complexiteit, contrast en compositie. Daarbinnen bestaan heel veel verschillende vormen van beheer! Eén systeem voor allen werkt niet goed.

delen in en van de stad

Amsterdam is een stad met veel localities die tot de verbeelding spreken. Niet iedereen is laaiend enthousiast over elke plek, het kan ook zijn dat vingers jeuken om aan de slag te gaan en veranderingen teweeg te brengen. Maar desinteresse? Dat niet. In de denktank is gesproken over de Westelijke Tuinsteden, de Bijlmer, de binnenstad, het Westerpark, de Ringweg en andere plekken. Hier wordt de discussie over Amsterdam-Noord er uitgelicht.

rommelen en broeden

Noord neemt een speciale positie in. Het stadsdeel bestrijkt al het Amsterdamse grondgebied aan de andere kant van het IJ. 'Andere kant', het zegt al genoeg: daar aan de overkant van het water ligt een groot stuk Amsterdam, maar velen beschouwen Noord geen onderdeel van de stad. Voor een groot aantal mensen houdt Amsterdam op bij het Centraal Station.

Is de vermeende 'achterstand' van Noord een probleem? Voor sommige leden van de denktank niet, zij zien die schijnbare achterstand als een sterk punt. Maar de meesten hebben daar een andere mening over. Er zijn verschillende mogelijkheden om de eigen ontwikkeling van Noord en daarmee ook die van de gehele stad te bevorderen.

De noordelijke IJ-oever neemt daarbij een prominente plaats in. Het NSM-terrein en het terrein van AKZO kunnen voor wonen en werken bestemd worden. De AKZO moet dan wel even verplaatst worden natuurlijk.

Differentiatie van de IJ-oever is ook een stap op weg naar een betere verbinding van Amsterdam met Zaanstad, een relatie die tot nu toe sterk onderkend is! Omgekeerd kan die verbinding Noord duidelijker op de kaart zetten.

Er staat sommigen een beeld voor ogen voor Noord, gelijk aan de kop van Zuid in Rotterdam. Een gebied dat een hoog stedelijk karakter kent, waar de kwaliteiten van het water uitgebuit worden en waar wonen, werken en voorzieningen gemengd zijn. Een enkeling zien juist het huidige, rustige, bijna suburbane beeld van Noord liever uitgebouwd. Dat is een ruim opgezet woonmilieu dat verder nergens in de stad te vinden is.

Dat er een wens ligt het NSM-terrein en de strook bij AKZO aan te pakken is onmiskenbaar, maar hoe? Moeten die terreinen keurig 'aangeharkt' worden? Het NSM-terrein bijvoorbeeld is nu een zogenaamde rommelzone,

een gebied waar, doordat er nu weinig gebeurt, allerlei nieuwe, experimentele culturele activiteiten ontplooid worden. Waarom laten we die gebieden niet zo? Bestempel ze als 'broedplaats'- een locatie waar veel kan en mag, geen gerommel in de marge maar een plek waar op cultureel, economisch of onderzoektechnisch vlak van alles uitprobeerde kan worden.

De noordelijk IJ-oever ligt tegenover de Oostelijke Handelskade, waar een cultuurcluster aan het ontstaan is. Er vinden nu ook allerlei culturele activiteiten op het NSM-terrein plaats, dus daar kan mooi aansluiting bij worden gezocht.

Hoe dan ook, bijna iedereen is het erover eens dat het geheel met de rest van de stad verbonden moet worden, ten eerste door een snelle aanleg van de Noord-Zuidlijn. De metro vormt als het ware een poort naar Noord.

Maar er gingen vooral stemmen op voor de bouw van een brug naar Noord. Dat kan een voetgangersbrug zijn van het KNSM-eiland naar de overkant of een verbinding vanachter het Centraal Station vandaan. De brug is de meest zichtbare en tegelijkertijd symbolische hechting van twee losstaande delen.